

Ορισμός 4.0.0.14 Ένα υποσύνολο A ενός τοπολογικού χώρου X καλείται **συνεκτικό**, αν είναι ταυτόχρονα ανοικτό και κλειστό. Δηλαδή δεν μπορεί να γραφεί σαν ξένη ένωση ανοικτών υποσυνόλων. π.χ. $\mathbb{R}$ συνεχής $\mathbb{R}^*$ όχι συνεχής, έχει 2 συνιστώσες

Θεώρημα 4.0.0.15 Έστω O μία συνεκτική τοπολογική ομάδα και H υποομάδα η οποία περιέχει μια ανοικτή περιοχή του ταυτοτικού στοιχείου, τότε $O = H$.

Ορισμός 4.0.0.16 Το $A \subseteq \mathbb{R}^n$ θα καλείται **τροχιακά συνεκτικό**, αν για κάθε $v, u \in A$ υπάρχει $\alpha : [0, 1] \rightarrow A$ συνεχής ώστε $\alpha(0) = v$ και $\alpha(1) = u$. και α συνεχής

Λήμμα 4.0.0.17 Η συνεχής εικόνα τροχιακά συνεκτικού υποσυνόλου είναι επίσης τροχιακά συνεκτικό υποσύνολο. Το ίδιο ισχύει και για συνεκτικό υποσύνολο.

Παράδειγμα 4.0.0.18 Η απεικόνιση της ορίζουσας $\det : GL_n(\mathbb{R}) \rightarrow \mathbb{R}^*$ είναι συνεχής επιμορφισμός μεταξύ τοπολογικών ομάδων. Συνεπώς η $GL_n(\mathbb{R})$ δεν είναι συνεκτικός τοπολογικός χώρος.

Θεώρημα 4.0.0.19 Η συνεκτική συνιστώσα του ταυτοτικού στοιχείου μιας τοπολογικής ομάδας είναι υποομάδα.

Ορισμός 4.0.0.20 Ένα υποσύνολο $A \subseteq \mathbb{R}^n$ καλείται **φραγμένο**, αν υπάρχει στοιχείο v και αριθμός $\varepsilon > 0$ ώστε $A \subseteq B(v, \varepsilon)$.
αν $\exists r > 0$ ώστε $A \subseteq B_r(\emptyset)$

Ορισμός 4.0.0.21 Ένα υποσύνολο $A \subseteq \mathbb{R}^n$ καλείται **συμπαγές**, αν είναι κλειστό και φραγμένο. Αν κάθε ανοικτό κάλυμμα του X έχει πεπερασμένο υποκάλυμμα (γενικός ορισμός)

Λήμμα 4.0.0.22 Η συνεχής εικόνα συμπαγούς υποσυνόλου είναι επίσης συμπαγές υποσύνολο.

4.1 Ασκήσεις

1) Έστω $\det : M(n, \mathbb{R}) \rightarrow \mathbb{R}$ η απεικόνιση της ορίζουσας.

- Δείξτε ότι το σύνολο $GL_n(\mathbb{R})$ είναι ανοικτό υποσύνολο.
- Δείξτε ότι το σύνολο $GL_n(\mathbb{R})$ έχει δύο συνεκτικές συνιστώσες.
- Δείξτε ότι ο περιορισμός της $\det$ στο $GL_n(\mathbb{R})$ και $\mathbb{R}^*$ είναι συνεχής επιμορφισμός ομάδων.
- Δείξτε ότι το σύνολο $SL_n(\mathbb{R})$ είναι κλειστό υποσύνολο.
- Δείξτε ότι η υποομάδα $SL_n(\mathbb{R})$ είναι κανονική στην $GL_n(\mathbb{R})$.

στ) Δείξτε τον ισομορφισμό τοπολογικών ομάδων

$$GL_n(\mathbb{R})/SL_n(\mathbb{R}) \cong \mathbb{R}^*$$

ζ) Δείξτε ότι το σύνολο $GL_n(\mathbb{R})$ δεν είναι συμπαγές.

η) Δείξτε ότι το σύνολο $SL_n(\mathbb{R})$ δεν είναι συμπαγές.

θ) Δείξτε ότι η υποομάδα $SO(n)$ είναι κανονική στην $O(n)$.

ι) Δείξτε ότι το σύνολο $O(n)$ είναι κλειστό και φραγμένο υποσύνολο, άρα συμπαγές.

2α) Έστω $A \in O(n)$ τότε ορίζεται η απεικόνιση

$$\varphi_A : S^{n-1} \rightarrow S^{n-1}$$

με τύπο $\varphi_A(u) = uA$. Δείξτε ότι είναι συνεχής.

β) Δείξτε ότι υπάρχει μια δράση της $O(n)$ στην S^{n-1}

$$O(n) \times S^{n-1} \rightarrow S^{n-1}.$$

Να βρεθούν τα στοιχεία της $O(n)$ τα οποία αφήνουν το $(0, \dots, 0, 1)$ αναλλοίωτο. Δείξτε ότι είναι υποομάδα.

γ) Δείξτε ότι το προηγούμενο σύνολο είναι ισόμορφο με την $O(n-1)$.

δ) Δείξτε ότι υπάρχει ομοιομορφισμός $O(n)/O(n-1) \cong S^{n-1}$.

3α) Με

$$B_+(n, \mathbb{R}) = \{ A = (a_{i,j}) \in GL_n(\mathbb{R}) \mid a_{i,i} > 0, a_{i,j} = 0, i > j \}$$

συμβολίζουμε τη θετική υποομάδα του Borel. Δηλαδή τους άνω τριγωνικούς πίνακες με θετικά στοιχεία στην κύρια διαγώνιο. Δείξτε ότι υπάρχει ομοιομορφισμός

$$B_+(n, \mathbb{R}) \cong \mathbb{R}^{n(n+1)/2}.$$

β) Έστω $SB_+(n, \mathbb{R}) = B_+(n, \mathbb{R}) \cap SL_n(\mathbb{R})$. Δείξτε ότι υπάρχει ομοιομορφισμός

$$SB_+(n, \mathbb{R}) \cong \mathbb{R}^{(n^2+n-2)/2}.$$

γ) $B_+(n, \mathbb{R}) \cap O(n) = \{\pm I\}$.

4) Δείξτε ότι υπάρχει ομοιομορφισμός

$$GL_n(\mathbb{R}) \cong O(n) \times \mathbb{R}^{n(n+1)/2}$$

τοπολογικών χώρων αλλά όχι ομάδων.

ΔΡΑΣΗ: G ομάδα
(όχι απαρ. τωρ.)
και ένα σύνολο X
 $G \times X \rightarrow X$
Δηλ. $(g, x) \mapsto gx$
Δν $g=1$
το $(1, x) \mapsto x$.

Ορισμός (Μετά από το 4.0.0.15)

Ο τοπολογική ομάδα και $a \in O$

Ορίζεται η $\lambda_a: O \rightarrow O$ βε τ.π.ο $\lambda_a(b) = ab$

Η λ_a είναι συνεχής, 1-1, επί και η αντιστροφή είναι συνεχής

$$\lambda_a^{-1}: O \rightarrow O: \lambda_a^{-1} = \lambda_{a^{-1}}$$

Η λ_a είναι ομοιομορφισμός ($\cong$) και δεν έχει σταθερά σημεία για $a \neq$ ταυτοτικού 1_O .

$$\lambda_a: O \rightarrow O \quad \lambda_a(1_O) = a$$

Εστω U ανοιχτή περιοχή του 1_O

$\lambda_a(U) = aU$ είναι ανοιχτή περιοχή του a , ομοιομορφική βε το

U . Δηλ., οι ανοιχτές περιοχές στο 1_O μιας ομάδας είναι

ίδιες βε τις ανοιχτές περιοχές στο 1_O σε ένα σημείο

Αρα τοπικά, για τοπολογική ομάδα χαρακτηρίζεται από τα ανοιχτά σύνολα του ταυτοτικού 1_O , και για τη βελέση τους αρκεί να βελετηθούν στο ταυτοτικό σημείο

Θεώρημα 4.0.0.15.

Αν f έχασω το "ανοιχτή περιοχή", τότε $O \neq H$, καθώς το ταυτοτικό στοιχείο $\{1_O\}$ είναι κλειστό.

Απόδειξη 4.0.0.15.

Εστω $H \neq O \Rightarrow O = \bigsqcup_a H$ ξένη ένωση σβηηόκων. Αρκεί αυτά να είναι ανοιχτά τότε η O δεν θα ήταν συνεκτική. Εστω U ανοιχτή περιοχή του $1_O \in H$, $aU \in aH$ ανοιχτό (καθώς U ανοιχτό)

Αρα $\forall$ στοιχείο βε aU βρίσκει ανοιχτή περιοχή βε $\forall aU$.

Αρα $b = ah$ βε $h \in H \Rightarrow baU \in aH$ Ανοιχτό

Ορισμός 4.0.0.16

• $\exists$ τ.χ. οι οποίοι είναι συνεκτικοί, αλλά όχι τροχιακά συνεκτικοί

• Τροχιακά συνεκτικός $\Rightarrow$ συνεκτικός.

Αν δεν ήταν συνεκτικός, τότε θα $\exists$ 2 σύνολα ξένα βε το β τους που περιέχαν ένα σημείο. Αλλά, τότε θα $\exists$ τροχιά που να τα ενώνει. Αλλά η τροχιά δεν θα ήταν συνεχής

Απόδειξη 4.0.0.17

Αν $f: X \rightarrow Y$ συνεχής και X συνεκτικός, τότε και $f(x)$ συνεκτικό υποσύνολο του Y . Έστω $f(x) = A \cup B$ με $A \cap B = \emptyset$ και $A, B \subseteq Y$ ανοιχτά. Τότε $f^{-1}(A) \cup f^{-1}(B)$

↑
↑
ανοιχτά και f ένα άτοπο.

ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑ 4.0.0.18

Συνεχής, επειδή $+, \cdot$ συνεχείς απεικονίσεις $G \subset \mathbb{R}^n$ και $\mathbb{R}^*$ τοπολογικές ομάδες, καθώς $G \subset \mathbb{R}^n$ και $(\mathbb{R}^*, \cdot)$ ομάδες και οι πράξεις $+, \cdot$ συνεχείς άρα τοπ. ομάδες είναι επιβορφοισμός. Δεν είναι 1-1!

$\det(A \cdot B) = \det A \cdot \det B$, άρα ομομορφισμός.

Άρα οι $G \subset \mathbb{R}^n$ δεν είναι συνεκτικοί χώροι.

Αν ήταν και η εικόνα θα ήταν συνεκτικός, αλλά $\mathbb{R}^*$ βm συνεκτικό

Απόδειξη 4.0.0.19.

Ο τοπ. ομάδα κ' $1_0 \in O$.

Συνεχιστική συνιστώσα του 1_0 , έστω $A_{1_0} \subseteq O$, $1_0 \in A_{1_0}$ και A_{1_0} συνεκτικός υποχώρος $\Rightarrow A_{1_0} \subseteq O$ υποβίαδα.

↑
↑
 $A_{1_0} \times A_{1_0} \rightarrow O$ άρα εικόνα συνεκτική
καρτεσιανό γινόμενο συνεκτικό

Η εικόνα αυτής της απεικόνισης είναι συνεκτική και περιέχει το 1_0 .

$(a, b) \mapsto ab^{-1}$ συνεχής απεικόνιση

$(1_0, 1_0) \mapsto 1_0$

Επομένως, $A_{1_0} \subseteq O$

4.0.0.21.

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΟΙ ΟΡΙΣΜΟΙ

• Έστω $A = \{U_i \subseteq X \text{ ανοιχτό και } i \in I\}$, το A καλείται ανοιχτό κάλυμμα αν $X = \bigcup_{i \in I} U_i$.

• Το A έχει πεπερασμένο υποκάλυμμα αν $\exists n \in \mathbb{N}$ $\exists \epsilon$

$B = \{U_{i_1}, U_{i_2}, \dots, U_{i_n} \mid U_{i_t} \in A\}$ και $X = \bigcup_{t=1}^n U_{i_t}$.

Απόδειξη 4.0.0.22.

• Έστω $f: X \rightarrow Y$ συνεχής και X σύνδεσμος.

Θέλουμε $f(x)$ σύνδεσμος στον X .

• Έστω A τυχαίο ανοιχτό κάλυμμα του X .

$A = \{U_i \mid i \in I\}$. Το $A' = \{U_i \cap f(x) \mid i \in I\}$ αποτελεί ανοιχτό κάλυμμα του $f(x)$.

Τότε $B = \{f^{-1}(U_i \cap f(x)) \mid i \in I\}$ αποτελεί ανοιχτό κάλυμμα του X .

X σύνδεσμος $\Rightarrow \exists B'$ πεπερασμένο υποσύνολο του B .

δηλ., $B' = \{f^{-1}(U_{i_1} \cap f(x)), \dots, f^{-1}(U_{i_n} \cap f(x))\}$ όπου

$X = \bigcup_{t=1}^n f^{-1}(U_{i_t} \cap f(x)) \Rightarrow f(x) = \bigcup_{t=1}^n f(f^{-1}(U_{i_t} \cap f(x)))$ πεπερασμένο
Δεν φεύγει!

κάλυμμα του $f(x)$.

Άρα κάθε κάλυμμα του $f(x)$ έχει πεπερασμένο υποκάλυμμα.

Άσκηση 1

$\det: M_n(\mathbb{R}) \rightarrow \mathbb{R}$ συνεχής.

$(\mathbb{R}, +)$ ομάδα, $(\mathbb{R}, \cdot)$ όχι ομάδα.

$(M_n(\mathbb{R}), +)$ ομάδα.

Άρα $M_n(\mathbb{R})$ και $\mathbb{R}$ με την $+$, τοπ. ομάδα.

$A \mapsto \det A$ συνεχής.

$\det(A+B) \neq \det A + \det B$ όχι ομοιομορφικός

$G \subset M_n(\mathbb{R}) \subseteq M_n(\mathbb{R})$. Δεν είναι υποομάδα, επειδή:

Μπορώ να πάρω δύο πίνακες π.χ. I και I^{-1} και θα βγαίνει τον $0 \notin G \subset M_n(\mathbb{R})$

$G \subset M_n(\mathbb{R})$ τοπ. υποομάδα

$\det^{-1}(\mathbb{R})$ ανοιχτό καθώς $\mathbb{R}^* = \mathbb{R} \setminus \{0\}$ ανοιχτό.

Επομένως και $G \subset M_n(\mathbb{R})$ ανοιχτό.

$\det: G \subset M_n(\mathbb{R}) \rightarrow \mathbb{R}^*$ δύο συνεκτικές συνιστώσες.

Επομένως και $G \subset M_n(\mathbb{R})$ έχει δύο συνεκτικές συνιστώσες.

(Έστω ότι έχει 3 συνεκτ. συν. τότε και η εικόνα θα έχει 3 συνεκτ. συν. Αποτοπ. καθώς $\mathbb{R}^*$ έχει 2 συνεκτ.)

$G \subset M_n(\mathbb{R})$ ανοιχτό στον $\mathbb{R}^{n^2}$ με δύο συνεκτ. συνιστ.

$G \subset M_n(\mathbb{R})$ είναι σφραγής; ΟΧΙ.

Αν ήταν σφραγής, η εικόνα του θα ήταν σφραγής, αλλά $\mathbb{R}^*$ όχι φραγμένο.

$\det: G \subset M_n(\mathbb{R}) \rightarrow \mathbb{R}^*$ συνεχής, ομοιομορφικός τοπ. ομάδα
μάθως $\det(AB) = \det A \det B$

$S \subset M_n(\mathbb{R}) \triangleleft G \subset M_n(\mathbb{R})$ και $S \subset M_n(\mathbb{R}) = \det^{-1}\{1\}$

" $\{1\}$ κλάση υποομάδας, άρα $S \subset M_n(\mathbb{R})$ κλάση υποομάδας της $G \subset M_n(\mathbb{R})$

Κε $\det$, εφόσον είναι
νυμνίας, υποχρεωτικά
είναι κανονική.

$S \subset M_n(\mathbb{R})$ φραγμένη; ΟΧΙ
είναι κλειστή.

Έστω $S_n(\mathbb{R}) \in \mathcal{B}_e(A, \dots, 1) \in \mathbb{R}^{n^2}$
 $\subset \mathbb{I}$

$\exists \varepsilon : \begin{pmatrix} \varepsilon+1 & & & \\ & 1 & & \\ & & \ddots & \\ & & & 1 \end{pmatrix} \notin \mathcal{B}_e(A, \dots, 1)$
Αλλά $\in \text{GL}_n(\mathbb{R})$

Άρα $S_n(\mathbb{R})$ όχι φραγμένη.

Επομένως, $S_n(\mathbb{R})$ δεν είναι οφθαλμική.

Άρα από $\det: \text{GL}_n(\mathbb{R}) \rightarrow \mathbb{R}^*$

$\text{GL}_n(\mathbb{R}) / \text{SL}_n(\mathbb{R})$ λόγω του επιμορφισμού
 $\cong \mathbb{R}^*$ ισομορφισμός ομάδων.

$\det: \text{O}(n) \rightarrow \mathbb{R}^*$ συνεχής. Δεν είναι επιμορφισμός, γιατί
π.χ. το 5 δεν έχει διεισδυτικό αντίστροφο ± 1 .

$\det: \text{O}(n) \rightarrow \{\pm 1\} \subseteq \mathbb{R}^*$

↳ διακριτή υποομάδα

$\text{SO}(n) \subseteq \text{O}(n)$ είναι κανονική;

$\text{SO}(n) \triangleleft \text{O}(n)$ καθώς είναι πυρήνας της οφθαλμικής

her $\det \in \{\pm 1\} \Rightarrow \text{O}(n) / \text{SO}(n) \cong \{\pm 1\}$.

Άρα $\text{O}(n) = \text{SO}(n) \cup \begin{pmatrix} -1 & & \\ & \ddots & \\ & & 1 \end{pmatrix} \text{SO}(n)$

↳ έχει δύο οφθαλμικά, (συνεχικές ομοιομορφίες)

$\text{O}(n)$ κλειστή ή ανοιχτή;

$\text{O}(n)$ κλειστή και φραγμένη, άρα και οφθαλμική

Αν $\text{O}(n)$ συνεχής θα είχαμε $\text{O}(n) = \text{SO}(n)$, αλλά η

$\text{O}(n)$ έχει 2 συνεχικές ομοιομορφίες

$\text{O}(n) \rightarrow \mathbb{R}^{n^2}$, $\text{O}(n) \subseteq \text{M}_n(\mathbb{R}) \rightarrow \mathbb{R}^{n^2}$

$A = (a_{ij}) \rightarrow (a_{11}, \dots, a_{nn})$

$$A A^t = I$$

$$a_{i1}^2 + a_{i2}^2 + \dots + a_{in}^2 = 1 \quad \forall i \in \{1, \dots, n\}$$
$$a_{1i}^2 + a_{2i}^2 + \dots + a_{ni}^2 = 1 \quad \text{Δεν είναι γραμμικές}$$

καθώς είχαν τετραγωνα.

$$(a_{i1} + a_{j1}) + \dots + (a_{in} + a_{jn}) = 0 \quad \text{για } i \neq j.$$

$$(a_{1i} + a_{1j}) + \dots + (a_{ni} + a_{nj}) = 0$$

Το σύνολο που θα πάρω είναι κλειστό, καθώς έχει ιδιότητες.

Κανένα από τα παραπάνω (οι πρώτες 2 ιδιότητες) δεν φερεται το 1, άρα είναι βέσα στην $\mathbb{R}^{n \times n}$.

Επομένως, είναι κλειστό και γραμμικό $n \times n$.

Προφανώς, και η $SO(n)$ είναι κλειστό και γραμμικό.

Η $SO(n)$ ικανοποιεί και ότι $\det = 1$.